

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

DLO.411.7.9.2026

**Pan
Robert Olczyk
Dyrektor
Zakładu Gospodarki Komunalnej i
Mieszkaniowej w Strykowie**

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

**Realizacja obowiązków w zakresie zbiorowego
zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na
terenach gmin wiejskich i miejsko – wiejskich
w województwie łódzkim**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź

tel. +48 42 239 32 00, dlo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, ul. Batorego 25, 95- 100 Stryków (dalej: ZGKiM, Zakład lub Przedsiębiorstwo).

Kierownik jednostki kontrolowanej

Rafał Olczyk, Dyrektor ZGKiM, od 30 stycznia 2020 r. (dalej: Dyrektor).

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Okres objęty kontrolą

Lata 2022 – 2025 z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na działalność kontrolowanych jednostek w okresie objętym kontrolą.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Łódzka Delegatura w Łodzi.

Kontrolerzy

1. Marek Cur, doradca techniczny,
upoważnienie do kontroli nr LLO/108/2025 r. z dnia 29 października 2025 r. oraz DLO/5/2026 z dnia 2 stycznia 2026 r.
2. Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny,
upoważnienie do kontroli nr LLO/109/2025 z dnia 29 października 2025 r. oraz DLO/4/2026 z dnia 2 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-50)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Zakładu w zakresie realizacji zadań zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

W latach 2022-2025 Przedsiębiorstwo zapewniło zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw mieszkańcom w sposób ciągły i niezawodny. ZGKiM prowadził również regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody i podejmował działania w przypadku pogorszenia jej jakości oraz w sposób terminowy wydawał warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zakład nie korzystał z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*,³ i nie odcinał wody ani nie zamykał przyłączy kanalizacyjnych m.in. z uwagi na podejmowane działania odbiorców zmierzające do uregulowania zaległości. Ponadto kontrole zewnętrzne prowadzone w obszarze zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, co do zasady nie wykazywały naruszeń obowiązujących przepisów przez Przedsiębiorstwo.

Nieprawidłowości stwierdzone w działalności ZGKiM dotyczyły, w szczególności: wydawania warunków przyłączenia do sieci na podstawie wniosków, które nie zawierały wszystkich wymaganych informacji zgodnie z art. 19a ust. 4 pkt 4 i 5 *ustawy o zzw* i w *Regulaminie dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie gminy Stryków*⁴ oraz nieprowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych, do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 *ustawy o zzw*. Ponadto Przedsiębiorstwo w okresie objętym kontrolą nie podjęło działań w celu opracowania nowego projektu *Regulaminu*, skutkiem czego w gminie obowiązywał *Regulamin*, który zawierał niektóre postanowienia sprzeczne z przepisami ustawy o zzw.

Zdaniem NIK stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na ostateczną ocenę.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

1. Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. 2024 poz. 757, dalej: „ustawa o zzw”.

⁴ Przyjęty Uchwałą Nr VIII/75/2019 z dnia 18 kwietnia 2019 r w sprawie przyjęcia „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Stryków” i zmieniony Uchwałą Nr XII/118/2019 z dnia 30 lipca 2019 r. Dalej: *Regulamin*.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą liczba odbiorców usług dostarczania wody wzrosła z 5 384 w 2022 r. na 5 616 w I półroczu 2025 r. Łączna ilość dostarczanej wody z ośmiu stacji uzdatniania wody⁶, jednego ujęcia oraz zakupiona od Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi wynosiła 2 846,4 tys. m³ (odpowiednio: 768,9; 832,3; 852,4 i 392,8) a w poszczególnych latach okresu 2022-2025 (I poł) na poszczególnych ujęciach (tys. m³):

- SUW Stryków – 869,9 (227,8; 262,7; 257,0 i 122,5);
- SUW Bratoszewice – 380,5 (112,4; 108,1; 110,4 i 49,7);
- ujęcie wody Dobra – 375,9 (95,7; 113,9; 112,9 i 53,4 m³);
- SUW Koźle – 250,4 (73,0; 68,9; 71,4 i 37,2);
- SUW Ługi – 304,5 (77,3; 88,4; 94,2 i 44,6);
- SUW Niesułków – 107,2 (29,1; 29,2; 35,0 i 13,9);
- SUW Sierźnia – 61,2 (15,4; 20,1; 17,8 i 7,9);
- SUW Warszawice – 72,0 (20,7; 21,4; 21,3 i 8,6);
- SUW Zelgoszcz – 305,6 (89,7; 82,6; 93,8 i 39,5).

Ponadto w kontrolowanym okresie ZGKiM zakupił od Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi łącznie 119,1 tys. m³, odpowiednio 27,9; 37,1; 38,6 i 15,5.

Liczba odbiorców usług odprowadzania ścieków bytowych (i przemysłowych) wzrosła z 1 969 (5) w 2022 r. do 2 153 (6) w 2025 r. (I poł.). Odprowadzili oni w poszczególnych latach okresu 2022-2025 (I poł.) łącznie 1 993,1 tys. m³ (z czego bytowych 1 442,9 i przemysłowych 550,3), odpowiednio bytowe/przemysłowe: 384,5/170,0, 409,2/158,1, 447,0/143,0 i 202,0/79,2 tys. m³ ścieków do kanalizacji gminnej.

(akta kontroli str. 798-809; 868)

2. W Gminie Stryków obowiązywał *Regulamin*, zgodnie z którym (§4) przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne było obowiązane do dostarczenia wody odbiorcom w sposób ciągły i niezawodny w ilości nie mniejszej niż 0,1 m³ na dobę, o ciśnieniu nie mniejszym niż 0,05 MPa i nie większym niż 0,6 MPa. W *Regulaminie* określono również (Rozdział 8) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków. Zakładał on między innymi, że:

- Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązane jest do udzielenia odbiorcom usług informacji dotyczących występujących zakłóceń w ciągłości zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, planowanych przerw w świadczeniu usług oraz awarii urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.
- O przerwach w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków wynikających z planowanych prac konserwacyjno-remontowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne powiadomi odbiorców usług w sposób zwyczajowo przyjęty najpóźniej na dwa dni przed planowanym terminem.
- W przypadku, gdy przerwa w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków może trwać dłużej niż 12 godzin, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne informuje o tym fakcie odbiorców na siedem dni przed planowanym terminem przerwy.

⁶ Dalej: SUW.

- W razie przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zapewnia zastępczy punkt poboru wody i informuje odbiorców usług o jego lokalizacji i warunkach korzystania.

Dodatkowo w przedsiębiorstwie obowiązywały następujące procedury i instrukcje wewnętrzne:

- Procedura technicznego utrzymania jakości wody w sieci wodociągowej⁷.
- Procedura postępowania na wypadek awarii technologicznej mających wpływ na jakość ścieków oczyszczonych oraz dopływu ścieków toksycznych i chemikaliów⁸.
- Ogólna instrukcja eksploatacji stacji uzdatniania wody (SUW)⁹.
- Procedura przyjmowania i przekazywania informacji o awariach¹⁰.

Przedsiębiorstwo nie podjęło do 15 stycznia 2026 r. działań w celu opracowania nowego projektu *Regulaminu*. Skutkiem ww. nieprawidłowości było obowiązywanie w gminie *Regulaminu*, który zawierał niektóre postanowienia sprzeczne z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W badanym okresie wystąpiły 52 przypadki niedotrzymania ciągłości usług dostarczania wody z powodu między innymi wyłączeń, prac konserwacyjnych i awarii. Odpowiednio w latach 2022-2025 było to 10, 12, 17 i 13 przypadków. W 51 przypadkach przerwa w ciągłości usług wynosiła poniżej 12 godzin a w jednym 48 godzin. Średni czas trwania przerwy dla wszystkich przypadków wynosił pięć godzin. Na podstawie próby 17¹¹ przypadków stwierdzono, że ZWIK każdorazowo postępował zgodnie z *Regulaminem* i informował o planowanych przerwach z odpowiednim wyprzedzeniem¹², a w przypadku 48 godzinnej przerwy w ciągłości dostarczania wody zapewniono trzy zastępcze punkty poboru wody ZWIK. W kontrolowanym okresie w gminie Stryków nie wystąpiły przypadki niedotrzymania ciągłości odprowadzania ścieków.

Dyrektor wyjaśnił, że ZGKiM informował odbiorców usług o przerwach w dostawie wody, w tym spowodowanych awariami, pracami konserwacyjnymi lub planowanymi wyłączeniami, (...) *z wykorzystaniem następujących form przekazu:*

1. W przypadku nagle występujących awarii, informacje przekazywane są niezwłocznie telefonicznie lub drogą mailową do sołtysów oraz radnych z obszaru, którego dotyczy awaria. Mieszkańcy informowani są za pośrednictwem wiadomości SMS, a także poprzez publikację komunikatu na profilu Zakładu w serwisie społecznościowym Facebook, stronie internetowej Zakładu i Gminy Stryków. O zaistniałej awarii telefonicznie informowany jest również Burmistrz Strykowa.

2. W przypadku planowanych wyłączeń dostawy wody, o których Zakład posiada wiedzę z wyprzedzeniem, informacje przekazywane są odpowiednio wcześniej mieszkańcom, radnym oraz sołtysom za pośrednictwem komunikatów publikowanych na profilu Zakładu w serwisie Facebook, informacji telefonicznych, wiadomości SMS oraz poczty elektronicznej. Dodatkowo ogłoszenia drukowane są i wywieszane na tablicach ogłoszeń w sołectwach. Dodatkowo dla mieszkańców gminy

⁷ Wprowadzona Zarządzeniem Nr 56/2021 Dyrektora ZGKiM w Strykowie z dnia 31.12.2021 r. zmienione Zarządzeniem Nr 31/2025 z dnia 31.10.2025 r.

⁸ Wprowadzona Zarządzeniem Nr 62/2020 Dyrektora ZGKiM w Strykowie z dnia 31.12.2020 r.

⁹ Zatwierdzona 12.10.2022 r. przez Dyrektora ZGKiM w Strykowie.

¹⁰ Zatwierdzona 12.09.2024 r. przez Dyrektora ZGKiM w Strykowie.

¹¹ Po cztery przypadki losowo wybrane dla każdego roku i jeden przypadek przerwy powyżej 12 godzin.

¹² Badanie przeprowadzono na próbie wybranej do badania w oparciu o archiwalne informacje z Facebooka.

Stryków dostępna jest całodobowa infolinia w której można uzyskać informację o awariach i przerwach w dostawie wody.

W ZGKiM w badanym okresie wprowadzono system kontroli zarządczej¹³. W 2024 r. w wyniku analizy ryzyka¹⁴ zidentyfikowano nowe ryzyka związane z „funkcjonowaniem w czasach zagrożeń ataków terrorystycznych i ataków wandalizmu”, tj. „uszkodzenie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w wyniku działań osób trzecich” oraz „nieautoryzowany dostęp do systemów informatycznych i utrata danych.” Określono sposoby przeciwdziałania ryzyku poprzez „przeprowadzenie kontroli pod względem fizycznego zabezpieczenia obiektów wodociągowych” oraz „przeprowadzenie audytu w zakresie cyberbezpieczeństwa”. Kontrole obiektów wodociągowych zakończone raportami były przeprowadzane rokrocznie 4 razy w roku. W Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego¹⁵ Gminy Stryków określono zagrożenia skutkujące zakłóceniami w dostawach wody pitnej i określono sposoby postępowania w przypadku ich wystąpienia. Ponadto w ZGKiM obowiązywała Procedura¹⁶ postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2024 r w ZGKiM wprowadzono Procedurę¹⁷ zarządzania incydentami związanymi z cyberbezpieczeństwem. Dodatkowo w 2024 r. zlecono i zrealizowano opracowanie polegające na przygotowaniu planu wdrożeniowego Dyrektywy¹⁸ NIS 2 w ZGKiM. Jak wyjaśnił Dyrektor ZGKiM *w Zakładzie podjęto działania przygotowawcze i planistyczne zmierzające do realizacji zawartych w nim rekomendacji (...). Wdrożenie pełnego zakresu rekomendacji wiąże się z koniecznością poniesienia znacznych nakładów finansowych. Równolegle ZGKiM prowadzi dalsze działania wdrożeniowe, których realizacja jest uzależniona od procedur zewnętrznych i dostępności środków finansowych.*

(akta kontroli str. 51-282; 798-817; 846-864; 869-888)

3. W ZGKiM nie opracowano w okresie kontrolowanym *Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych* – zgodnie z art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę¹⁹ nie planowano budowy takich urządzeń, a budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej były zadaniem Gminy Stryków.

Burmistrz Gminy Stryków poinformował²⁰, że ZGKiM był użytkownikiem powierzonej sieci wodno - kanalizacyjnej a zadania inwestycyjne Gminy są realizowane zgodnie z uchwalonym w budżecie planem wydatków majątkowych na dany rok. Planując je, ZGKiM dokonywał szczegółowego

¹³ Zarządzenie NR 46/2022 Dyrektora ZGKiM w Strykowie z dnia 30 grudnia 2022 w sprawie: wprowadzenia Regulaminu prowadzenia kontroli zarządczej w ZGKiM w Strykowie oraz zasad jej koordynacji.

Zarządzenie NR 47/2022 Dyrektora ZGKiM w Strykowie z dnia 30 grudnia 2022 w sprawie: wprowadzenia Procedury zarządzania ryzykiem w ZGKiM w Strykowie

¹⁴ Arkusz identyfikacji, oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku dla celów ZGKiM w Strykowie określonych na 2024 rok, stanowiący Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 47/2022 Dyrektora ZGKiM w Strykowie.

¹⁵ Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Stryków zatwierdzony przez Starostę Zgierskiego w dniu 29.09.2020 r.

¹⁶ Procedura postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z 30.05.2025 r. Dokument szczegółowo opisywał zasady postępowania i osoby odpowiedzialne w przypadku pogorszenia jakości wody, w tym jej skażenia, włącznie z zapewnieniem awaryjnych źródeł dostaw.

¹⁷ Zarządzenie Nr 35/2024 z dnia 02.09.2024 r. Dyrektora ZGKiM w Strykowie w sprawie: Wprowadzenia Procedury Zarządzania incydentami związanymi z cyberbezpieczeństwem.

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148)

¹⁹ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757, tj., dalej: *ustawa o zzw*).

²⁰ NIK wystąpił podczas kontroli do Burmistrza Gminy Stryków na podstawie art. 29 ust 1 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK.

rozeznania potrzeb w zakresie koniecznych inwestycji, remontów i zakupów dotyczących gospodarki wodno – kanalizacyjnej a prowadzenie inwestycji leżało po stronie Gminy.

W latach 2022 – 2025 w ZGKiM przygotowano i zatwierdzono przez Dyrektora dwa dokumenty pn. *Plan Modernizacji Urządzeń Wodno – Kanalizacyjnych będących w eksploatacji ZGKiM w Strykowie*²¹. Ponadto od 2002 roku obowiązywał dokument pn. „*Plan zaopatrzenia w wodę w sytuacjach nadzwyczajnych dla Gminy Stryków*”²².

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGKiM dokument ten obejmował okres dwóch lat a Zakład wykonał ww. plany we własnym zakresie, ponieważ jest podmiotem nie posiadającym osobowości prawnej a wszystkie inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury wod-kan realizowane są przez gminę Stryków. (...) *Obecnie na terenie Gminy Stryków realizowane są przedsięwzięcia infrastrukturalne o charakterze wieloletnim, obejmujące:*

1. *Budowę Stacji Uzdatniania Wody (SUW) w Warszewicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowę SUW w Strykowie i Zelgoszczy.*
2. *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych Gminy Stryków – budowa nowego parku przemysłowego ŁSSE. W ramach prac zostaną wykonane:*
 - *Modernizacja SUW Bratoszewice;*
 - *Likwidacja Starej Oczyszczalni Ścieków w Bratoszewicach wraz z zagospodarowaniem terenu;*
 - *Wymiana i budowa nowych tłoczni ścieków;*
 - *Budowa nowych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych.*

(akta kontroli str. 283-299; 798-809; 865-867)

4. W okresie objętym kontrolą do ZGKiM wpłynęło łącznie 528²³ wniosków podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci wodociągowej przy czym 95 z nich z stanowiły wnioski składane przez podmioty gospodarcze i instytucje.²⁴ W analogicznym okresie złożonych zostało 268²⁵ wniosków o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej a 110 z nich stanowiły wnioski złożone przez podmioty gospodarcze i instytucje.

Szczegółowym badaniem objętych zostało 12 wniosków o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej (z odprowadzeniem ścieków bytowych)²⁶ oraz dwa wnioski o wydanie warunków technicznych przyłączenia przedsiębiorstw do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej (z odprowadzeniem ścieków przemysłowych).²⁷

W toku kontroli ustalono, że w każdym zbadanym przypadku wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej, bądź kanalizacyjnej nastąpiło z zachowaniem terminów określonych w art. 19a *ustawy o zzw*.

Przedsiębiorstwo wydało w 12 przypadkach warunki techniczne przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na podstawie niekompletnych wniosków, gdyż nie zawierały one wymaganych przepisami informacji o dobowym zapotrzebowaniu na wodę do celów

²¹ Dokument opisany jako opracowanie własne i zatwierdzone w roku 2022 i 2024 (dokument stanowił aktualizację opracowanego w 2022 r.).

²²Uzgodniony z Koordynatorem Wojewódzkim Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi oraz zatwierdzonym przez Burmistrza Miasta – Gminy Stryków.

²³ 2022 r. – 111 wniosków, 2023 r. – 121 wnioski, 2024 r. - 118 wniosków oraz 2025 r. - 178 wniosków.

²⁴ W pozostałych przypadkach były to wnioski składane przez gospodarstwa domowe.

²⁵ 2022 r. – 64 wnioski, 2023 r. – 65 wniosków, 2024 r. - 73 wnioski oraz 2025 r. – 66 wniosków.

²⁶ Dobór losowy spośród wniosków złożonych przez gospodarstwa domowe.

²⁷ Dobór celowy wniosków złożonych przez podmioty gospodarcze i instytucje.

bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych (art. 19a ust. 4 *ustawy o zzw*) a 11 z nich nie zawierało określenia ilości i jakości odprowadzanych ścieków z podziałem na ścieki bytowe i przemysłowe (art. 19a ust. 5) (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W 11 przypadkach ustalono, że ZGKiM nie odnotowała w sporządzonych protokołach odbioru²⁸ przedmiotu odbioru z wyszczególnieniem rodzaju przyłącza, średnicy, materiału z którego wykonano zastosowane elementy przyłącza i długość przyłącza, co było niezgodne z §31 ust. 2 *Regulaminu* a we wszystkich zbadanych protokołach nie zawarto przeznaczenie przyłącza kanalizacyjnego w zależności od rodzaju odprowadzanych ścieków (§31 ust. 4 *Regulaminu*) (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 300-664; 829-845)

5. Zakład prowadził regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i podejmowała działania w przypadku jej nienależytej jakości. Kontrola ta odbywała się zgodnie z zaakceptowanymi corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu²⁹ harmonogramami badań wody. Laboratorium wykonujące badania na zlecenie ZGKiM wdrożyło system jakości badań wody, zatwierdzany corocznie przez właściwego miejscowo PPIS³⁰.

Parametry objęte monitoringiem były zgodne z częścią A i B załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi³¹. Wykonywane one były zgodnie z częstotliwością nie mniejszą niż określona w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia. Dodatkowe badania Przedsiębiorstwo wykonywało w przypadku pogorszenia jakości wody, po podjęciu działań naprawczych, realizując tym samym dyspozycję § 6 pkt 1c rozporządzenia.

Ponadto, w 2022 r. ZGKiM wykonał badania promieniotwórczości wody przeznaczonej do spożycia ze wszystkich ujęć, zgodnie z § 15 pkt 1 rozporządzenia. Wyniki badań stężenia trytu oraz izotopów radu nie przekraczały granic wykrywalności określonych w załączniku nr 6, pkt C rozporządzenia. Tym samym przedsiębiorstwo było obowiązane wykonać kolejne badania w tym zakresie za pięć lat (§ 15 ust. 2 rozporządzenia).

Wyniki badań ZGKiM przekazywał PPIS w Zgierzu, w tym 25 przypadków (odpowiednio w latach 2022-2025: trzy, pięć, 14 i trzy) o wynikających z badań przekroczeniach wartości maksymalnych niektórych parametrów. Stwierdzono, że w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody w trzech przypadkach (odpowiednio: jeden, jeden, zero i jeden) nie przekazał sprawozdań z badań jakości wody PPIS w Zgierzu o przekroczeniach wartości parametrycznych w próbkach wody w wymaganym terminie, o którym mowa w § 6 pkt 9 ppkt a i b³² *Rozporządzenia* (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W ZGKiM nie było udokumentowanego faktu poinformowania o powyższych przekroczeniach Burmistrza, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor, informował on niezwłocznie po uzyskaniu wyników badań,

²⁸ Protokół odbioru wykonania przyłącza wodno – kanalizacyjnego. Dalej: protokół.

²⁹ Dalej: PPIS lub PPIS w Zgierzu.

³⁰ Decyzje PPIS o numerach: PPIS.HK.9022.24.65.2021.AŚ z dnia 29 grudnia 2021 r.; PPIS.HK.9022.24.87.2022.AŚ z dnia 29 grudnia 2022 r.; 127/DO/HK/23 z dnia 20 grudnia 2023 r. oraz trzy zmieniające o nr. 57/O/HK/24 z dnia 25 kwietnia 2024 r., 114/O/HK/24 z dnia 19 lipca 2024 r. i 145/O/HK/24 z dnia 4 września 2024 r.; 206/O/HK/24 z dnia 20 grudnia 2024 r. oraz dwie zmieniające o nr: 11/206/O/HK/24/25 z dnia 7 marca 2025 r. i 106/11/206/O/HK/24/25 z dnia 9 października 2025 r.

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2294, dalej: „rozporządzenie w sprawie jakości wody” lub „rozporządzenie”.

³² W dniu sporządzenia cząstkowego lub całościowego sprawozdania lub siedem dni od daty sporządzenia sprawozdań z badań w zależności od rodzaju przekroczonego parametru.

w trakcie bezpośrednich rozmów lub kontaktu telefonicznego a przekazywane informacje obejmowały w szczególności: rodzaj przekroczenia, miejsce jego wystąpienia, skalę przekroczenia oraz podjęte lub planowane działania naprawcze.

(akta kontroli str. 665-755; 810-822)

6. W badanym okresie ZGKiM prowadził kontrole ścieków przemysłowych w oparciu o sporządzany rokrocznie *Harmonogram³³ Kontroli Organoleptycznej Ścieków przemysłowych wprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej*. W latach 2022-2023 *Harmonogram* zakładał comiesięczne kontrole w czterech podmiotach, w 2024 r. w pięciu a w 2025 r. w siedmiu. Kontrolami objęto wszystkie podmioty dostarczające ścieki przemysłowe. Potwierdzenia wykonania kontroli odnotowywano w *Zeszytcie kontroli organoleptycznej³⁴*.

ZGKiM przeprowadził w okresie kontrolowanym 203 kontrole, odpowiednio w 2022 – 48, 2023 – 48, 2024³⁵ – 51, 2025³⁶ – 56 kontroli. Na podstawie wyników ww. kontroli w badanym okresie nie zachodziła potrzeba pobierania próbek ścieków do badań laboratoryjnych. Niezależnie od powyższego w 10 przypadkach pobrano próbki i poddano je badaniu w laboratorium wewnętrznym ZGKiM. Wyniki potwierdziły brak przekroczeń dopuszczalnych parametrów ścieków.

W okresie objętym kontrolą ZGKiM dokonywał regularnych kontroli sieci kanalizacji sanitarnej w celu sprawdzenia jej szczelności oraz wykrycia nieprawidłowych podłączeń. Wyniki tych kontroli były dokumentowane w *Protokołach Sprawdzenia Kanalizacji Sanitarnej³⁷*. W latach 2022-2025 wykonano 22 kontrole. Odpowiednio w 2022 r. – sześć, w 2023 r. – pięć, w 2024 r. siedem i w 2025 r. cztery kontrole.

W całym okresie objętym kontrolą Spółka nie prowadziła regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 ustawy o zzw (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 756-791; 818-828)

7. W kontrolowanym okresie ZGKiM nie korzystało z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-4 *ustawy o zzw* i nie odcinało dostawy wody lub zamykało przyłącza kanalizacyjne w przypadkach określonych ww. przepisach.

Dyrektor Zakładu wyjaśnił również, że w kontrolowanym okresie na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych, nie stwierdzono nielegalnego odprowadzania ścieków, jakość wprowadzanych ścieków spełniała wymogi określone w przepisach prawa oraz nie stwierdzono nielegalnych przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku zalegania przez odbiorców z płatnościami za pełne dwa okresy obrachunkowe Dyrektor wyjaśnił, że *každorazowo przed*

³³ Harmonogram Kontroli Organoleptycznej Ścieków przemysłowych wprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej określał min. badane parametry ścieków takie jak:

- Barwa ścieków, - Zapach ścieków, - Mętność i przejrzystość, - Zawiesina i materiały pływające, - Oleistość powierzchniowa, - Piana i intensywność pienienia, Nagłe lub nietypowe zmiany wyglądu ścieków, - Zachowanie przepływu oraz ewentualne objawy zatorów. Ponadto zawierał sposób postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz wykaz zakładów przemysłowych wprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej. Dalej: *Harmonogram*.

³⁴ Zeszyt kontroli organoleptycznej zawierający informacje o dacie kontroli nazwie kontrolowanego, podpisy osób kontrolujących i uwagi.

³⁵ Cztery podmioty objęte kontrolą przez cały rok a z jednym podpisano umowę we wrześniu 2024 r.

³⁶ W 2025 r. kontrole przeprowadzone do listopada a ich liczba wynika z faktu zawierania umów z nowymi podmiotami w trakcie roku kalendarzowego.

³⁷ Protokół sprawdzenia kanalizacji sanitarnej zawierał min. datę przeprowadzenia kontroli, miejsce i przebieg próby zadytmiania oraz jego wyniki.

podjęciem czynności zmierzających do odcięcia dostaw wody przekazywana była stosowna informacja do Burmistrza, PPIS oraz upomnienie do odbiorcy usług (...). Jednak w sytuacjach, w których dokonał on wpłaty części zaległości lub podjął działania zmierzające do ich uregulowania, ZGKiM zaniechał dalszego prowadzenia procedury odcięcia dostaw wody.

(akta kontroli str. 798-809)

8. W okresie kontrolowanym ZGKiM nie kierowało zawiadomienia do organów ścigania w przypadku stwierdzenia podejrzenia popełnienia wykroczeń bądź przestępstw, o których mowa w art. 28 ust. 1-4a ustawy o zzw, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor nie odnotowano takich sytuacji.

(akta kontroli str. 798-809)

9. W latach 2022 – 2025 w ZGKiM przeprowadzono dziewięć³⁸ kontroli przez organy zewnętrzne, odpowiednio cztery, dwie, dwie i jedną, z czego: trzy kontrole Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zgierzu³⁹, dwie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi⁴⁰, dwie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zgierzu⁴¹ i po jednej Państwowej Inspekcji Pracy oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Łodzi.

W jednym przypadku kontrola Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Zgierzu⁴² wykazała niesprawność trzech hydrantów a wnioski pokontrolne ZGKiM wykonał⁴³ jeszcze w trakcie jej trwania.

(akta kontroli str. 792-797)

10. W związku z procedowanymi obecnie zmianami ustawy o zzw, w celu wdrożenia wymogów dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Dyrektor ZGKiM dostrzegł następujące trudności i problemy: zaostrenie parametrów jakościowych wody poprzez konieczność dostosowania systemów uzdatniania do nowych limitów dla substancji, które

³⁸ Z czego dwie niezwiązane z przedmiotem kontroli NIK: Państwowej Inspekcji Pracy od 7 listopada do 29 grudnia 2023 r. nr rej. 090305-53-K067-Pt/23 oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Łodzi od 14 czerwca do 11 lipca 2022 r. (znak: 212022060053) w zakresie wybranych obowiązków pracodawcy wobec ZUS.

³⁹ Kontrola z dnia: 9 grudnia 2022 r. nr HŚ/7/114/22 - kontrola dotyczyła stanu sanitarno – porządkowego obiektu i urządzeń wodociągowych SUW w Strykowie i ujęcia wody, dezynfekcja wody, dokumentacja zdrowotna i postępowanie z odpadami. Pobieranie próbek wody zgodnie z harmonogramem. Kontrola nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń; 20 grudnia 2024 r. nr HŚ/8/75/24. Kontrola dotyczyła stanu porządkowego wyposażenia umożliwiającego zachowanie właściwego stanu sanitarnego, utrzymanie stanu technicznego wyposażenia i umożliwiającego zachowanie właściwego stanu sanitarnego, ujęć wody oraz gospodarka odpadami komunalnymi. Wykorzystano sprawozdania z badania próbek wody. Kontrola nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń; 15 lipca 2025 r. nr HŚ/7/52/25. Kontrola dotyczyła stanu sanitarno – porządkowego obiektu i stanu technicznego wyposażenia i pomieszczeń umożliwiającego utrzymanie właściwego stanu sanitarnego obiektu i ujęć wody, dezynfekcja wody, postępowanie z odpadami i dokumentacja zdrowotna w SUW w Strykowie. Wykorzystano sprawozdania z badania próbek wody. Kontrola nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń.

⁴⁰ Kontrole: o nr 105/2022 przeprowadzona od 22 marca do 22 kwietnia 2022 r. jako kontrola planowa problemowa i związana z eksploatacją nowo rozbudowanej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Bratoszewicach. Kontrola nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń; nr od 125/2023 do 133/2023 przeprowadzona od 8 maja do 9 czerwca 2023 r. jako kontrola planowa problemowa. Kontrola podmiotów pobierających wodę powierzchniową lub podziemną, pod kątem oceny spełniania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych. Kontrola we wszystkich SUW (dziewięć – Bratoszewice, Dobra, Koźle, Niesułków Kolonia, Sierźnia, Stryków, Żelgoszcz, Warszewice) nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń.

⁴¹ Kontrole: z dnia 29 marca 2022 r. (protokół PRZ.52806.4.3.2021 z dnia 19 kwietnia 2022 r.) Kontrola związana m.in. z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych – kontrola sieci wodociągowych na wyrywkowo wybranych sieciach (oznakowanie trzech hydrantów oraz jego sprawność – wypływ wody). Kontrola nie stwierdziła naruszeń oraz wykroczeń; z dnia 4 września 2024 r. (protokół PRZ.52806.7.2024.3 z dnia 4 września 2024 r.). Kontrola związana m.in. z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych – kontrola sieci wodociągowych na wyrywkowo wybranych sieciach (oznakowanie dziewięciu hydrantów oraz jego sprawność – wypływ wody).

⁴² Kontrola z dnia 4 września 2024 r. (protokół PRZ.52806.7.2024.3 z dnia 4 września 2024 r.).

⁴³ Hydranty zostały naprawione (wymienione na nowe) podczas trwania kontroli.

dotychczas nie były monitorowane⁴⁴ oraz potrzeba wdrożenia bardziej zaawansowanych technologii filtracji i dezynfekcji; rozszerzenie zakresu monitoringu poprzez obowiązek częstszego i bardziej szczegółowego badania wody (co za tym idzie wzrost kosztów badań oraz wzrost czasochłonności procedur kontrolnych); wymogi odnoszące się do oceny ryzyka w ramach podejścia Water Safety Plan (WSP) (konieczność szczegółowej analizy ryzyka dla całego systemu dostaw wody – od ujęcia do punktu odbioru oraz potrzeba dodatkowych szkoleń i specjalistów). Ponadto zwrócił uwagę na niedostosowanie infrastruktury, co oznacza, że starsze ujęcia, stacje uzdatniania i sieć wodociągowa wymagają modernizacji by zapewnić zgodność z nowymi normami a obecna technologia uzdatniania ma ograniczoną przepustowość. Dyrektor zwrócił również uwagę na problemy organizacyjne i finansowe związane z: ograniczonymi możliwościami budżetowymi gminy Stryków/Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, trudnościami w równoczesnym zapewnieniu ciągłości dostaw i prowadzeniu modernizacji oraz możliwymi opóźnieniami związanymi z uzyskaniem pozwoleń, przetargami, dostępnością wykonawców.

W zakresie inwestycji jakie będą niezbędne w celu wdrożenia nowych wymagań, Dyrektor wyjaśnił, że będzie konieczna: modernizacja stacji uzdatniania wody (m.in. budowa/modernizacja filtrów, ozonowania, wymiana złóż i zastosowanie drogich złóż katalitycznych); instalacja technologii usuwania mikrozanieczyszczeń i związków emergentnych (PFAS, farmaceutyki); modernizacja lub budowa systemów monitoringu online (jakość wody, kontrola chloru, parametry fizykochemiczne); wymiana odcinków sieci wodociągowej, które wpływają na pogorszenie jakości wody oraz inwestycje w system WSP (narzędzia informatyczne, cyfryzacja danych, mapy ryzyka).

(akta kontroli str. 798-809)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą Zakład nie przekazał projektu *Regulaminu* do Rady Gminy, uwzględniającego w nim zmiany wynikające z nowelizacji *ustawy z 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw*⁴⁵ o zmianie innych ustaw.

Konieczność dostosowania regulaminów do zmian ustawy do dnia 19 września 2020 r. była wprawdzie obowiązkiem Rady Gminy, co wynikało z art. 35 ustawy o zmianie ustawy (...), jednak w myśl art. 19 ust. 1 *ustawy o zzw*, Rada Gminy powinna opracować projekt regulaminu na podstawie projektu przygotowanego przez Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Zakład do 15 stycznia 2026 r. nie opracował projektu regulaminu uwzględniającego zmiany ustawy o zzw i nie przekazał go Radzie Gminy, co NIK uznaje za działanie nierzetelne. Skutkiem powyższej nieprawidłowości były rozbieżności pomiędzy wymogami *ustawy o zzw* a obowiązującym *Regulaminem*, m.in. w zakresie terminów wydawania warunków przyłączenia do gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że przekazał do Rady Gminy Stryków propozycję projektu *Regulaminu* w dniu 15 stycznia 2026 r. (...). W okresie obowiązywania nowelizacji przepisów ustawy z dnia

⁴⁴ Tj. bisfenolu-A, chloranów dla wody dezynfekowanej dwutlenkiem chloru; chlorynów dla wody dezynfekowanej dwutlenkiem chloru; kwasów halogenooctowych; mikrocystyny-LR; sumy substancji per- i polifluoroalkilowych (PFAS) oraz uranu.

⁴⁵ Dz.U. 2020 poz. 471.

7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Zakład stosował bezpośrednio przepisy ustawowe, jako powszechnie obowiązujące akty prawa wyższego rzędu, nadrzędne wobec m.in. regulaminów. Zmiany wprowadzone przepisami ustawy, w szczególności w zakresie terminów rozpatrywania wniosków oraz okresu ważności wydanych warunków przyłączenia (art. 19a ust. 1 i 2 oraz art. 19a ust. 7 ustawy), były realizowane przez Zakład bezpośrednio na podstawie przepisów ustawy, niezależnie od zapisów dotychczas obowiązującego Regulaminu. Zakład kierował się zasadą stosowania przepisów powszechnie obowiązujących, mając na celu zapewnienie równego traktowania wszystkich odbiorców usług oraz uniknięcie sytuacji, w której zapisy regulaminu mogłyby pozostawać w sprzeczności z aktualnym brzmieniem przepisów ustawowych. Przekazanie projektu nowego Regulaminu do Rady Gminy nastąpiło po przeprowadzeniu analizy obowiązujących przepisów prawa oraz po dostosowaniu jego treści do aktualnego stanu prawnego, w celu zapewnienia pełnej zgodności regulacji lokalnych z przepisami ustawowymi oraz zasadą hierarchii źródeł prawa.

(akta kontroli str. 318-328; 846-864)

2. W wyniku z analizy przekazanej dokumentacji związanej z wydaniem 14 warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej i odprowadzenia ścieków, stwierdzono, że:

- a) W 12 przypadkach⁴⁶ Przedsiębiorstwo wydało warunki na podstawie niekompletnych wniosków, ponieważ wzór udostępniony przez jednostkę wnioskodawcom nie zawierał określenia dobowego zapotrzebowania na wodę z podziałem na wodę do celów bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych, z uwzględnieniem przepływów średniodobowych i maksymalnych godzinowych oraz wielkości ładunku zanieczyszczeń oraz nie określał ilości i jakości odprowadzanych ścieków z podziałem na ścieki bytowe i przemysłowe, tj. minimalnych wymagań określonych w art. 19a ust. 4 pkt. 4 i 5 ustawy o zzw. W ocenie NIK było to działanie nierzetelne.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że nie zawierał on tych danych z uwagi na trudność ich jednoznacznego określenia na etapie składania wniosku. (...) *na etapie wnioskowania inwestor często nie posiada jeszcze pełnej wiedzy docelowego sposobu użytkowania obiektu (...) a tym samym rzeczywistego zapotrzebowania na wodę i ilości ścieków. Jednocześnie w okresie objętym kontrolą ZGKiM w Strykowie dysponował wystarczającymi zasobami wodnymi, umożliwiającymi zapewnienie dostaw wody dla wszystkich odbiorców (...).*

- b) W dwóch przypadkach⁴⁷ Przedsiębiorstwo wydało warunki na podstawie niekompletnych wniosków o przyłączenie do sieci, gdyż nie zawierały one informacji o planowanych przepływach maksymalnych godzinowych wody (art. 19a ust. 4 pkt. 4), co było działaniem nierzetelnym.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że oba wnioski dotyczyły obiektu myjni samochodowej (...) *Dla tego typu obiektów rzeczywiste przepływy chwilowe oraz maksymalne godzinowe są w dużym stopniu uzależnione od przyjętych rozwiązań technologicznych, (...) które na etapie składania wniosku nie były jeszcze ostatecznie określone.*

⁴⁶ Warunki o nr: 41/P/2025, 36/P/2024, 66/P/2023, 60/P/2023, 39/P/2023, 18/P/2023, 91/P/2022, 75/P/2022, 36/P/2022, 22/P/2022, 15/P/2022, 75/P/2023 i 28/W/2023.

⁴⁷ Warunki o nr: 66/P/2024, 25/W/2024 i 33/P/2024.

Jednocześnie Dyrektor Zakładu poinformował, że w trakcie trwania kontroli NIK wzór ww. wniosku został zmieniony i uzupełniony o wszystkie informacje wymagane przepisami art. 19a ust. 4 ustawy o zzw.

- c) W 11 przypadkach⁴⁸ w protokole obioru wykonanych przyłączy nie zapisano *przedmiotu odbioru z wyszczególnieniem rodzaju przyłącza, średnicy, materiału z którego wykonano zastosowane elementy przyłącza i długość przyłącza*, czego wymagał § 31 ust. 2 Regulaminu.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że *wynikało to z faktu, iż każdorazowo pracownik dokonujący odbioru był obecny na miejscu, dokonywał oględzin i stwierdzał zgodność wykonanego przyłącza z warunkami technicznymi oraz projektem technicznym. Informacje te nie były jednak w pełnym zakresie odnotowywane w protokole odbioru, co miało charakter uchybienia formalnego.*

- d) We wszystkich 14 skontrolowanych protokołach odbioru wykonanych przyłączy nie zawarto, zgodnie z § 31 ust 4 Regulaminu (...) przeznaczenia przyłącza kanalizacyjnego w zależności od rodzaju odprowadzanych ścieków.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że w protokołach odbioru nie zamieszczano informacji (...) gdyż dane te były każdorazowo ustalane i zapisywane na etapie zawierania umów z odbiorcami usług. Jednocześnie Dyrektor Zakładu poinformował, że w trakcie trwania kontroli NIK wprowadził nowy wzór protokołu technicznego, który zawiera wszystkie informacje wymagane na podstawie Regulaminu.

(akta kontroli str. 300-664; 829-845)

3. W ramach wewnętrznej kontroli jakości wody, ZGKiM nie przekazał w wymaganym terminie sprawozdań z badań jakości wody PPIS w Zgierzu o przekroczeniach wartości parametrycznych w próbkach wody, o którym mowa w § 6 pkt 9 ppkt a i b⁴⁹ Rozporządzenia pobranych w następujących przypadkach:

- 4 maja 2022 r. (sprawozdanie z 27 maja 2022 r.) – Mangan 216 µg/l (wodociąg Lipka – Niesułków, woda podawana do sieci). Powiadomienie PPIS – 9 czerwca 2022 r., tj., 2 dni po terminie;
- 9 maja 2023 r. (sprawozdanie z 25 maja 2023 r.) – Mangan 65,4 µg/l (wodociąg Dobra, woda podawana do sieci). Powiadomienie PPIS – 19 czerwca 2023 r., tj., 10 dni po terminie;
- 7 kwietnia 2025 r. (sprawozdanie z 10 kwietnia 2025 r.) – mętność 1,3 NTU (wodociąg Zelgoszcz, punkt czerpalny Zelgoszcz 86). Powiadomienie PPIS – 25 kwietnia 2025 r., tj., 1 dzień po terminie.

Dyrektor ZGKiM wyjaśnił, że, *PPIS w Zgierzu został niezwłocznie poinformowany telefonicznie o stwierdzonych przekroczeniach parametrów jakości wody, po otrzymaniu wyników badań wskazujących na niezgodność. Następnie pisemne informacje ze sprawozdaniami z badań laboratoryjnych były przekazywane do PPIS po skompletowaniu pełnej dokumentacji, tj. po uzyskaniu wyników badań zgodnie z harmonogramem oraz – w przypadku stwierdzeń przekroczeń – badań dodatkowych, co miało na celu przekazanie organowi sanitarnemu pełnej i rzetelnej informacji, umożliwiającej właściwą ocenę sytuacji.*

⁴⁸ Warunki o nr: 66/P/2024, 66/P/2023, 60/P/2023, 39/P/2023, 18/P/2023, 91/P/2022, 75/P/2022, 36/P/2022, 22/P/2022, 15/P/2022, 75/P/2023 i 28/W/2023.

⁴⁹ W dniu sporządzenia cząstkowego lub całościowego sprawozdania lub siedem dni od daty sporządzenia sprawozdań z badań w zależności od rodzaju przekroczonego parametru.

NIK zauważa, że przepis w §6 pkt. 9 *Rozporządzenia* wskazuje jednoznacznie na obowiązek przekazywania w wyznaczonym terminie właściwemu PPIS sprawozdań z badania jakości wody, w której stwierdzono przekroczenia bez oczekiwania na badania dodatkowe.

(akta kontroli str. 665-755; 810-822)

4. W całym okresie objętym kontrolą, ZGKiM nie prowadził regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych, do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 *ustawy o zzw*.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGKiM w latach 2022–2025 *nie prowadził regularnej kontroli jakości ścieków bytowych, ponieważ obowiązujące przepisy prawa nie określają zasad ani parametrów, według których taka kontrola miałaby być prowadzona. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne sprawuje kontrolę ilości i jakości ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, jednak ustawodawca nie wskazał szczegółowej metodyki ani zakresu tej kontroli w odniesieniu do ścieków bytowych. W przeciwieństwie do ścieków przemysłowych, dla których określono dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń oraz obowiązki kontrolne, brak jest analogicznych przepisów regulujących parametry jakościowe ścieków bytowych odprowadzanych przez gospodarstwa domowe. Obowiązujące akty prawne nie zawierają katalogu parametrów ani częstotliwości badań, które mogłyby stanowić podstawę do prowadzenia formalnej i jednolitej kontroli jakości ścieków bytowych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. W konsekwencji ZGKiM nie posiadał podstaw prawnych do nakładania na odbiorców usług bytowych obowiązku badań jakości ścieków ani do prowadzenia własnych regularnych kontroli laboratoryjnych w tym zakresie. (...) Dodatkowo należy wskazać, że prowadzenie regularnych badań jakości ścieków bytowych wiązałoby się z ponoszeniem przez ZGKiM istotnych kosztów finansowych, obejmujących m.in. pobór próbek, ich transport oraz wykonywanie badań laboratoryjnych. Koszty te, jako koszty działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, musiałyby zostać uwzględnione w kalkulacji taryf za zbiorowe odprowadzanie ścieków, co w konsekwencji skutkowałoby wzrostem cen ścieków ponoszonych przez odbiorców usług. W ocenie ZGKiM podejmowanie takich działań, przy braku jednoznacznego obowiązku ustawowego oraz określonych parametrów jakościowych ścieków bytowych, byłoby nieuzasadnione zarówno od strony prawnej, jak i ekonomicznej.*

NIK wskazuje, że wyżej wymieniony przepis *ustawy o zzw* nakłada na Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne obowiązek regularnej kontroli jakości i ilości odprowadzanych ścieków bytowych. Biorąc jednak pod uwagę powyższe wyjaśnienia, w ocenie NIK nieprawidłowość miała charakter formalny.

(akta kontroli str. 756-791; 818-828)

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następujące uwagi:

Uwagi

NIK zwraca uwagę na konieczność podjęcia działań w celu:

- prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków ich wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z art. 9 ust. 3 *ustawy o zzw*.

- wydawania warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej, bądź kanalizacyjnej wyłącznie w oparciu o wnioski spełniające wszystkie wymagania określone w *ustawie o zzw*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Łódzkiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Łódź, dnia 5 lutego 2026 r.

Kontrolerzy

Marek Cur

Doradca techniczny

/podpisano elektronicznie/

Michał Maćkiewicz

Doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Łódzka Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/